

SVATÁ HORA

ČÍSLO 5 • 2008

Rozhovor s litoměřickým biskupem Janem Baxantem I.

Aktuální projekty Matice Svatohorské

Pomník na památku zemřelých obyvatel z Valle di Ledro

Natáčení CD

Dobrá kniha – Malé rozhovory svatých

Rozjímavá modlitba v praxi

OBSAH

Úvodník

Někdy stačí jen nebránit **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s Janem Baxantem I. **4**

Zprávy

Zprávy ze Svaté Hory **13**

Opravy na Svaté Hoře **14**

Aktuální projekty Matice Svatohorské **16**

Pomník na památku zemřelých obyvatel z Valle di Ledro **17**

Natáčení CD **18**

Spiritualita

Dobrá kniha – Malé rozhovory svatých **20**

Rozjímavá modlitba v praxi **22**

Informace

Exercicie, poutě, bohoslužby **24**

Někdy stačí jen nebránit

Před pár týdny jsme slavili den svatého Wolfganga. Pro mnohé z nás je jméno tohoto světce povědomé jen díky tomu, že je svého času nosil významný hudební skladatel Mozart. Pro další z nás je nějakým bavorským svatým. Další vědí, že byl biskupem v Regensburgu. Ale je to pořád málo na to, že by vlastně měl být českým patronem.

Proč? Svou velkorysostí a pastorační láskou umožnil, aby bylo z jeho diecéze vyčleněno území Čech, a tak roku 973 mohla vzniknout pražská diecéze. Je tedy otcem – zakladatelem této diecéze i těch dalších, které později vznikly na jejím území.

Připomíná mi to bolestný zápas každého rodiče, který se musí loučit se svým dítětem v okamžiku, kdy jeho potomek už nepotřebuje pomoc. Někteří rodiče to nezvládají a chápou osamostatnění dítěte jako zradu a nevděčnost. Jiní rodiče to sice zvládají, ale musí se snažit, často ze všech sil, brát situaci rozumem a napnout vůli, aby se za dítětem nenesla místo požehnání slova lítosti nebo ublížení.

S podobnou situací se setkáváme v životě každý z nás. Tehdy, víc než kdy jindy, platí, že je potřeba zemřít, aby se narodilo něco nového.

Vyletivší ptáček z hnízda je naopak povinován vděčností a úctou. Děti rodičům, ten, kdo získal, tomu kdo ztratil. A naše česká církev řezenské diecézi. Svatý Wolfgang je patronem nejen duchovní správy u nás, ale i jakéhokoli velkodušného „umírání“ ve jménu nového. Kéž nám jeho příklad a přímluva dává sílu se dobře rozhodovat a podle tohoto rozhodnutí také konat. A nemusí být ani konání, stačí jen nebránit...

P. Stanislav Příbyl

Nyní, kdy se blíží noc, nám Ježíš říká: „Vaše lampy ať hoří“ (srov. Lk 12,35): lampa víry, lampa modlitby, lampa naděje a lásky! ...potřebujeme světlo a zároveň jsme povoláni stát se světlem. Hřích nás oslepuje, brání nám nechat se vést našimi bratry, nutí nás nedůvěřovat jim a nenechat se vést. Potřebujeme být osvětleni a opakujeme prosbu slepého Bartimea: „Mistře, ať vidím!“ (Mk 10,51). Učiň, ať vidím svůj hřích, který mi překáží, ale především, Pane, učiň, ať vidím tvou slávu!

Benedikt XVI., Lurdy, 14. 9. 2008

Fotografie na titulní straně časopisu:

Montáž vrat Březnické brány,
28. srpna 2008

Fotografie v časopise: Stanislav Příbyl, Vladimír Šlajch,
Jan Traxler, Miroslav Zelenka a archiv Svaté Hory

Nebojte se ničeho a dobře se uče, potom se ve světě neztratíte, říkala maminka

V sobotu 4. října 2008 v poledne bylo oznámeno jmenování dvacátého litoměřického biskupa. Stal se jím Jan Baxant, dosavadní generální vikář českobudějovické diecéze. Několik dní nato jsem jej navštívil a z více než hodinového povídání vznikl tento rozhovor.

Otče, v takovém mimořádném okamžiku vašeho života se jistě ohlížíte zpět. Do svého dětství a mládí a vzpomínáte na rodiče. Jaké bylo Vaše dětství a dospívání?

Narodil jsem se v Karlových Varech, 8. října 1948, v roce, kdy začali vládnout komunisti. Náš otec, hoteliér v Karlových Varech, právě opouštěl svůj hotel. Získal jej v roce 1944, čtyři roky ho vlastnil a budoval a po čtyřech letech bylo najednou po všem. Narodil jsem se v karlovarské nemocnici a tam jsem byl za dva dny i pokřtěn, a to P. Syrovým, budoucím velmistrem křížovníků. Narodil jsem se jako

čtvrté dítě. Předemnou světlo světa už spatřila sestra Marie, potom bratr Ambrož, sestra Jaroslava, a po mně ještě přišel Pavel a Petr. Takže je nás dohromady šest.

V Karlových Varech jsem chodil do základní školy, vlastně do dvou škol, protože během mé školní docházky probíhala reorganizace školních okrsků, takže od první do šesté třídy jsem chodil do školy nad karlovarským divadlem, a od sedmé potom do krásné školy Jana Ámose Komenského. To byla opravdu krásná škola, která dnes už bohužel nestojí, protože byla zbourána a na jejím místě teď stojí ne zrovna krásný hotel Thermal, v němž se konají festivaly a další akce.

V Karlových Varech jsme všichni vlastně vyrůstali a Karlovy Vary jsme měli a máme rádi. U svaté Máří Magdalény, v tom nádherném Dientzenhoferově barokovém kostele nad vřídlem jsme ministrovali, pomáhali, uklízeli, otevírali kostel, zvonili na zvony. Byl to prostě náš kostel a pana děkana Kozu, který tam tehdy působil, jsme měli rádi. On byl takovým našim utajeným dobrodincem. Ani nikdo neví, že on naši rodinu podporoval. V Karlových Varech se střídali kaplani, jeden za druhým, a jeden byl lepší než druhý. I kaplany jsme měli velmi rádi.

Moje dětství, moje doma skončilo zhruba ve čtrnácti letech, kdy jsem se přihlásil na střední školu do Prahy. Učitelé mě na ni nedoporučili, a říkali: „To je naprosto vyloučeno, aby ses z Karlových Varů hlásil do školy do Prahy. A ještě s tvým posudkem! Protože jsi náboženský fanatik, tak se tam pochopitelně nedostaneš.“ Ale kupodivu jsem se dostal. A nejen já. Všichni sourozenci jsme se dostali tam, kam jsme chtěli, třebaže někdy s nějakou prodlevou. Vždycky jsem se dostal tam, kam jsem chtěl, asi proto, že to byla zvláštní Boží milost, která nás provázela, ale také v tom hraje roli dobrá rada naší maminky i našeho otce. Zvlášť maminka nám jako bývalá učitelka říkala: „Děti, nebojte se ničeho a dobře se uče. A když se budete dobře učit, když budete mít hezké známky, tak se určitě ve světě neztratíte a dostanete se jistě na školu. Vzdělání určitě získáte.“ No, a my jsme se této rady drželi, podle této rady jsme žili, bohudíky jsme měli dobré známky, a tak jsme se dostávali do těch škol, kam jsme chtěli.

Ještě zpátky k vašim rodičům. Odkud pocházeli? Jak jste přišli k hotelu v Karlových Varech? A jaký to mělo vliv na atmosféru v rodině, když tatínek o hotel nakonec přišel?

Oba dva naši rodiče pocházejí z Moravy – podle téměř klasického pravidla, které jsem slyšával, když jsem působil v Praze nebo když jsem žil v Praze jako student: „Každý pořádný Pražák je ve skutečnosti Moravák.“ Maminka byla učitelkou na rodinné škole. Její první místo bylo v Žamberku, což bylo velmi daleko od jejího domova, protože pocházela z Tišnova. Jako malé dítě chodila do Porta Coeli, do rodinné školy k sestřičkám cisterciáčkám spolu se svými třemi sestrami.

Její maminka, tedy naše babička, s jedenácti dětmi prostě potřebovala maminčinu pomoc, protože maminka byla z holek nejstarší. Tak si maminka zažádala, aby z toho Žamberka mohla být blíž mamince, aby jí mohla pomáhat, nebo aby mohla alespoň častěji jezdit domů. Tak se dostala na umístěnku do Nového Města na Moravě. To je sice ještě také poměrně daleko od Tišnova, ale přece jenom už to bylo blíže. Maminka tedy mohla jezdit častěji domů a své matce pomáhat. A jak maminka v Novém Městě na Moravě žila a učila, tak musela chodit někde na obědy. Chodila tedy na obědy do hotelu Německých a tam obsluhoval jeden číšník. A to byl náš otec. Tam se seznámili a v roce 1943 se v Tišnově vzali.

Otec měl velký sen, totiž aby měl v Karlsbadu, v Karlových Varech, hotel. Dělal pro to úplně všechno. Jako číšník šel přes Prahu. V Praze byl v různých významných hotelech, jako byly Ambassador, Alcron, Zlatá Husa. Vydělal si tam a mohl se skutečně dostat do Karlsbadu, kde vlastnil nakonec dva hotely – Morgenstern a Paradies. Stály vedle sebe, naproti Zítkově kolonádě. On ty dva hotely spojil dohromady a dal tomu jméno Patria. To bylo ještě za Němců. Jenže přišel rok 1948 a všechno rychle skončilo. Otec – jak ho pamatuji – byl sice zlomen, ale ne zničen. Měl rodinu, nás šest dětí, a musel nás nějak živit. Své povolání neopustil, ale protože byl bývalý hoteliér, nemohl nikdy z politických důvodů dělat šéfa. Vždycky byl jen náměstkem, zástupcem ředitele, a to i v různých významných karlovských hotelech. Ale vydělával slušně. Později onemocněl a v padesátých letech zemřel.

Maminka samozřejmě učitelství nechala, protože při těch všech dětech by to nemohla stihnout, i když měla potom takovou pomocnici v domácnosti, Ern, Němku, kterou jsme milovali, která s námi dělala úplně všechno – legraci, učila se s námi. Protože měla za manžela Slováka, Štefana Růžičku, tak nebyla odsunuta. Bála se však na nás mluvit německy, abychom my neměli problémy. Takže ona na nás mluvila špatně česky. Kdyby na nás mluvila raději dobře německy, tak bychom se my všichni naučili perfektně němčinu. Takto umíme jen pár slov.

Chodili jste třeba jako děti pomáhat nebo načichli jste nějak tím hoteliérstvím? I když už vlastně bylo po všem...

Ano, načichli jsme tím, přestože nám otec vždycky říkal: „Děti, prosím vás, jenom nedělejte to, co dělám já.“ Ale mně se to líbilo. A později jako studenti o prázdninách, protože jsme si potřebovali vydělat, nemohli jsme rodiče vysávat do nekonečna, jsme s bratrem dělali číšníky, a to díky tomu, že otec byl v Karlových Varech známá persona v hoteliérství. On byl sice nemocný, ale na něho to napsali a my jsme to dělali.

Jaké to bylo pro mladého muže z Karlových Varů dostat se do Prahy?

Úžasné! Já jsem vždycky inklinoval k stavebním záležitostem. Doma jsem si různě maloval města, navrhoval jsem, kde bude kostel, kde bude škola, kde budou domy, parky a tak dále. Takže jsem měl rád stavitelství a chtěl jsem tedy jít na stavební průmyslovku. Protože moji tři starší sourozenci studovali všichni v Praze, chtěl jsem také do Prahy. Nejblíže z Karlových Varů byla stavební průmyslovka v Kadani, ale já jsem si říkal: Přece nepůjdu do Kadaně, když jsou moji sourozenci v Praze. Proč bych nemohl jít také do Prahy? Tak jsem si vyhledal školu stavebního zaměření v Praze, a to školu zeměměřičskou a přihlásil jsem se tam. Vzali mě, a tak jsem studoval geodézii. Byli jsme v Praze čtyři. Sourozenci na

kolejích, já v internátě. Denně jsme se navštěvovali, měli jsme spicha v Týnském chrámu o půl šesté na mši svatě. To bylo v letech 1964 až 1968.

Tak to jste zažili pokoncilní laboratoř P. Jiřího Reinsberga?

Ano! Když to řeknu poněkud hrubě, byl jsem úplně zažrán do koncilních věcí, do těch novot. A to proto, že nás P. Reinsberg pravidelně v Týnském chrámu s těmi koncilními věcmi seznamoval. On tam tehdy konal i konference, různá školení, vyučování. Moc se mi to líbilo a byl jsem pro to nadšen.

Jak je možné, že dneska je v Týnském chrámu tak málo lidí? Byla to jiná doba?

Samozřejmě, byla to doba komunistického režimu a byl nedostatek informací. Myslím si ale také, že jsem jako mladý člověk měl asi určité ambice nedělat jen to, co dělají ostatní spolužáci a lidé. Byl jsem rád, že mohu dělat ještě něco jiného, nebo že znám ještě něco jiného. A v Týnském chrámě to bylo všechno konáno a prováděno na vysoké úrovni. P. Reinsberg byl velmi působivá a – jak se teď říká – charismatická osobnost. A to přitahovalo. Krásně se tam zpívalo, byly tam sbory, děvčata nádherně zpívala, vedla je Liduška Chudomelová. Ta liturgie mě uchvacovala, prostředí kostela se mi líbilo, lidi, kteří tam chodili. Nevím však, jak by to na mladé lidi, kdyby něco takového někde bylo, působilo dnes. A právě proto, že byl podtlak informací, úplně jsem to, jak se říká, hltal.

Kostel býval plný! V neděli doslova narvaný, ve všední den, v těch půl šesté, tam bylo tak určitě sto, sto padesát lidí.

Co si pamatujete ze zeměměřičiny? Po těch letech...

Z předmětů, co jsme se tam učili, už si téměř nepamatuji nic, ale samozřejmě mi utkvělo v paměti mnoho dalších věcí. Tak třeba profesori, učitelé – náš třídní Ing. Buršík, češtinář profesor Cepník, na deskriptivní geometrii – ten předmět jsem miloval – jsme měli Ing. Nezvalovou, která později, když jsem působil u svatého Antonína v Holešovicích, byla svým bydlištěm mou farnicí a já jsem ji potom i pochovával, nebo ruštinářka profesorka Kašová. Měli jsme několik výborných profesorů, na které velice rád vzpomínám, a s některými ještě žijícími bych se ještě rád setkal.

A geodézie? Teď když se dívám na zeměměřiče, jak vyměřují a podobně, nevím, nevím... Nedávno jsem šel okolo jedné skupiny a říkám: „Prosím vás, mladý muži,“ nějaký kluk stál u toho přístroje, „já tohle mám vystudované, nemohl bych se do toho podívat?“ A on říkal: „Jó, jen se podívejte.“ Tak jsem se díval a on mi říká: „No jo, ale díváte se úplně jinam, než se máte dívat.“ (smích) Takže už ani ty přístroje, které jsme pochopitelně museli ovládat, mi moc neříkají, to už je úplně jiná generace.

Ale geodézie není jenom měření, to jsou také správní záležitosti, katastr a tak. Pomohlo vám studium geodézie třeba někdy v pozici generálního vikáře nebo faráře?

Abych se přiznal, tak jen částečně. V pozici generálního vikáře bych spíše více využil nějaké ekonomické vzdělání nebo manažerské schopnosti, než věci čistě geodetické nebo kartografické. Ale vím, že třeba mapy vypadají tak a tak, katastrální úřad vypadá tak a tak, nebo katastrální mapa vypadá tak a tak. Kolikrát jsem

naším zaměstnancům říkal: „Vidíte, vy mně ukazujete ty mapky, a to všechno my jsme museli malovat. Ručně! Žádným počítačem.“

Pamatujete si, z čeho jste maturoval?

Ano, maturoval jsem z češtiny, z ruštiny, z kartografie, z mapování, z geodézie a z geodetického počtářství.

Pamatujete si nějakou maturitní otázku?

Ne. Z češtiny, teď nevím, jestli to nebyla renesance nebo národní obrození... Ne, opravdu nevím.

Kdy vás napadlo stát se knězem a jak, jestli se můžu zeptat... Bylo to v této škole nebo dřív?

Nezamýšlel jsem, že půjdu na kněze. Když jsem maturoval v roce 1968, tak, protože jsem opravdu měl rád ty stavební záležitosti, jsem se přihlásil na stavební fakultu ČVUT, konstrukce a dopravní stavby, a byl jsem přijat. Tehdy v šedesátém osmém to nebyl žádný problém. Dělal jsem ještě i zkoušky na architekturu, ale ty jsem neudělal. A o prázdninách po maturitě, když už jsem počítal, že nastoupím potom na podzim na vysokou školu, tak v té době mně Pavel, můj mladší bratr, řekl: „Honzo, když ty nepůjdeš na kněze, tak kdo z těch Varů na kněze půjde?“ To byla věta, která mě úplně zasáhla, a já jsem začal strašně přemýšlet. Nemohl jsem si pomoci, stále mě pronásledovala. Bratr měl pravdu, skutečně za tři sta let existence kostela sv. Máří Magdalény jsem tam měl primici jako první Čech. Tedy opravdu, kdo by z těch Karlových Varů šel? Nikdo. Když já nepůjdu, tak opravdu nikdo nepůjde. A tak jsem šel za biskupem Tomáškem, respektive za P. Macháčem a on mi dal přihlášku. Byl jsem okamžitě přijat a místo na stavební fakultu ČVUT v Praze jsem nastoupil do semináře v Litoměřicích. To bylo v roce šedesát osm.

Pamatujete si na dvacátý první srpen šedesát osm?

Ano, šel jsem zrovna z domova z Vřídelní ulice v Karlových Varech do práce. O prázdninách jsme dělali ty číšníky, jak jsem již říkal a právě jsme pracovali s Pavlem na letišti v denním baru. Šel jsem zrovna kolem kostela a slyším pořád samá letadla. Tak jsem si říkal: „Co se to na tom letišti dneska děje? Vždyť nám nikdo neřekl, že tam budou nějaké manévry nebo letecký den. Jedno letadlo letělo za druhým. Hučení. Když jsem se dostal nahoru na vyhlídku, kam jsem šel na

autobus, na osmičku, která jezdila na letiště, tak tam jsem se dozvěděl, že je okupace, že nás obsadili Rusové. Já jsem přesto dojel na letiště, ale do práce mě už nepustili. Musel jsem se vrátit zpátky. Okupaci jsem tedy prožil úplně přímo, pod ruskými letadly... Ale nijak zvlášť mě to nezasáhlo, třeba až tak, že bych si řekl: „No, to je konec“. Sice mě to ranilo, ale měl jsem svůj životní program, rozhodl jsem se, že půjdu do semináře, a tak mě to až tolik nepálilo...

Vstoupil jste do semináře. Jaká byla seminární léta?

Seminární léta byla pro mě zpočátku velmi krutá. My jsme byli totiž doma vychovávaní v úžasné svobodě. Já se teď, když o tom přemýšlím, podivuji našim rodičům, tedy především mamince, protože otec už byl velmi vážně nemocen, která vlastně vedla domácnost a rodinu. Obdivuji se jí, že nám tolik důvěřovala. Ona vždycky říkala: „Děti, když přijedete z té Prahy a jdete ke svatému přijímání, tak jsem v klidu.“ A otec rovněž miloval svobodu. Když jsem tedy přišel do semináře, tak to bylo, jako kdyby na mě padla železná košile. Ale samozřejmě časem si člověk zvykne i, jak se říká, na šibenici. Po různých zvratech, přemýšleních, návratech a zamyšleních jsem si nakonec seminář tak zamiloval, že jsem se tam od druhého ročníku vracel, řekl bych, více než jako domů, protože doma jsem už byl na návštěvě, kdežto v semináři jsem měl svůj stůl, svou židli a svou postel a své výborné lidi.

Kdo z významných osobností současné církve byl vaším kolegou?

Tak, mým nejmilejším kolegou, mým nejmilejším, nejbližším kněžským spolubratrem a přítelem je Josef Socha, nynější generální vikář hradecký, hradecké diecéze. Jakoby nás nějaké zvláštní pouto Boží propojilo, protože on kupříkladu třeba přijel na pohřeb našeho tatínka. Přijeli asi dva bohoslovci a on byl mezi nimi, ten druhý už ani nevím, kdo byl. On byl potom v Kutné Hoře kaplanem, já v Kolíně, to znamená Kolín a Kutná Hora vedle sebe. On potom byl v Kácově farářem a já v Bystřici, to je také relativně velmi blízko sebe. On se potom stal generálním vikářem a já posléze, tedy mnohem později, jsem se také stal generálním vikářem. A máme k sobě nesmírně blízko.

Teď jste mu ale trochu utekl!

Ano, trochu jsem mu utekl, ale vždyť není všem dnům konec! Teď jsem ho alespoň požádal, aby mně dělal exercitátora před biskupským svěcením.

Ještě k monsignoru Sochovi. Je prý vynikající muzikant.

Ano, vynikající muzikant.

Jak se jeho nadání projevovalo v semináři?

Výborně. Já jsem shodou náhod byl prefektem chorálu a on byl varhaník. Takže my jsme si už i v semináři byli blízko. Já, hudební laik, jsem mu třeba říkal: „Josefe, teď budeš hrát to a to.“ A on, chudák, poslouchal.

Jak jste vůbec přišel k chorálu?

K chorálu jsem přišel tak, že František Lobkowicz, který studoval rok nade mnou, chorál vedl. Měli jsme v semináři dvě scholy. No, a on si mě nějak vyhlédl, já nevím, jestli se mu zdálo, že snad také zpívám, tak mi jednoho dne řekl: „Ty, Honzo, prosím tě, já bych tě potřeboval, abys mi pomáhal.“ Tak to dopadlo tak, že já jsem vedl jednu scholu a on druhou, on měl tu áčko a já měl béčko. A když

on postoupil do vyšších ročníků, tak mně to předal a já jsem po něm dělal toho prefekta chorálu. Já to potom zase předával Josefu Faltejskovi, který je shodou náhod teď kaplanem v Liberci. A těším se, že si s ním, s Josefem Faltejskem, někdy zazpívám. Protože, když my jsme zpívali spolu, tak alespoň já jsem si vždycky myslel, že nám to dohromady šlo velmi dobře. Tak jsem se dostal k chorálu – to vlastně František Lobkowicz mě vycvičil.

Další věci, o níž je známo, že ji ovládáte, je francouzština. Jak jste se k ní dostal? Myslíte, že to, že se člověk naučí nějaký jazyk, má vliv na utváření jeho osobnosti?

Náš otec, protože byl hoteliér, uměl německy a francouzsky. Vždycky nám říkal: „Děti, prosím vás, musíte se nutně učit řeči. Bez toho se v životě neobejdete.“ On byl skutečně špičkový hoteliér a v hoteliérství je vrcholem francouzská restaurace a francouzská kuchyně. Proto on především dbal na francouzštinu. A já jsem si tu francouzštinu potom také zamiloval a sám jsem se na ni přihlásil, takže jsem při průmyslovce chodil do jazykové školy, jako kněz jsem z Bystřice jezdil do jazykové školy, a když jsem byl u Antonína, chodil jsem do jazykové školy. Já jsem francouzštinu vždycky miloval a miluji ji dodnes. Nevím proč, ale moc se mi líbí.

A jestli jazyk utváří nějak osobnost člověka? Pravděpodobně ano, ale já se především rád seznamuji s novými lidmi, a mně řeči, které jsem se pochopitelně učil špatně, a umím je špatně, vždycky velmi posloužily k tomu, že jsem snadněji navazoval kontakty s jinými lidmi, kteří právě těmi jazyky mluvili, a získával jsem tak okruh dalších přátel a známých. Takže jazyk možná disponuje člověka, aby získával kontakty nebo i opačně, že člověk, který touží po komunikaci s druhými lidmi, se nějak automaticky učí jazyky.

Francouzština je jazyk diplomatů a pojí se s určitou noblesou, což je na vás vidět. Je to v tom jazyku nebo je to v něčem jiném?

No, tak já nevím, jestli jsem noblesní, ale...

To vědí ti druzí.

Ano, to říkáš ty, ale já vím, že *la langue française* je velmi noblesní jazyk. A podle mého, říkám to trochu jaksi s humorem, pro noblesní společnost.

Proto neumím francouzsky. (smích)

Ne! Proto také byla francouzština vždycky jazykem diplomatickým.

Ještě se vraťme do semináře v Litoměřicích. Jaké tam bylo prostředí, jací tam byli páni profesori? Zažil jste dobu kardinála Trochty v jeho největší slávě. Jaké to bylo?

Shodou náhod, když jsem nastupoval do prvního ročníku v Litoměřicích, tak jsme jako první ročník, protože seminář kapacitou už nestačil, bydlieli na Dómském náměstí, v prvním kanovníckém domě, zvaném trojka, přímo vedle biskupské rezidence. Když jsme nastoupili do prvního ročníku, současně nastupoval do Litoměřic i biskup Trochta. Často chodil přes zahrádku k nám večer na kompletář. Měl u nás svého velkého přítele P. Knödlu, spirituála, kterého jsme my, bohoslovci, milovali. Chodil tedy za ním, ale potažmo i za námi, a vždycky po kompletáři nám řekl pár slov.

Jinak v litoměřickém semináři bylo několik významných osobností. Nedávno, právě tu sobotu, když bylo zveřejněno mé jmenování, jsem přijel do Litoměřic o něco dříve a zajel jsem nejdříve na hřbitov. Šel jsem na hroby svých profesorů a samozřejmě litoměřických biskupů. Tam leží náš rektor Mons. Poul, vynikající osobnost, kněz brněnské diecéze, dále P. Helikar, litoměřický kněz, zpovědník bohoslovců, P. Šimonovský, zpovědník bohoslovců, redemptorista, vynikající kněz, kterému jsme říkali „zlatičko“. Leží tam profesor Michal, toho jsme měli na právo. Leží tam generální vikář Tomáš Holoubek. Ti všichni byli přáteli semináře. Leží tam také kardinál Trochta a další. To byly skutečné osobnosti, mimořádné osobnosti své doby. Měly u nás velikou autoritu.

Jak se projevovala v semináři normalizace?

Pocitovali jsme to tak, že byli ohroženi ti profesori, které jsme měli nejvíce rádi, a ti byli nakonec i vyloučeni. To byl Matějka, Wolf, Olejník, vyhodili tehdy čtyři nebo pět profesorů. Ale seminář nějak pokračoval dál.

Pamatujete si, když byl pan biskup Trochta jmenován kardinálem? Byla kolem toho nějaká veselice?

Vzpomínám si, že byl původně jmenován *in pectore* v roce 1969 a zveřejněno to bylo až dodatečně v roce 1973. Pamatuji si, když nám to pan rektor Poul oznámil. To byla pro nás bohoslovce velikánská událost. Byla to mimořádná radost, ale na detaily si už bohužel nevzpomínám. Bylo to během posledního ročníku semináře.

Jaký byl kardinál Trochta? Člověk spíše veselý nebo zlomený vězením?

Ne, absolutně ne. Byl to člověk, který když něco řekl, tak to mělo hlavu a patu. V něm byla moudrost. Řekl to velmi jednoduše, stručně, jadrně a vždycky do toho přidal jemný humor. Takže řekl nějakou hlubokou pravdu, ale vždycky jsme se i zasmáli.

Ještě jste nezmínil profesora Hermacha...

Tak to byl původně náš spirituál. Když jsme přešli do velkého semináře, tak od druhého ročníku byl naším spirituálem, ale současně studoval doktorát. Měli jsme z toho nesmírný užitek, protože to, co on nastudoval, vložil do punkt. Náhěra! A potom přešel ze spirituála na profesora. Později byl naším novozákonním profesorem, vedle profesora Merella. Měl nás na biblickou teologii, což byl v té době nový předmět teologických fakult – biblická teologie. A také úvody do Listu svatého Pavla.

Takže takové ty řeči, že litoměřická fakulta byla vyšší ministrantská, to asi nebylo pravda...

No, tak někteří lidé to říkají s oblibou. Ale co, vždyť jsme nakonec všichni ministranti Pána Ježíše.

Pak přišlo svěcení, nejprve jáhenské, následovalo kněžské...

Jáhenské svěcení bylo spojeno s velkým očekáváním. Já jsem to měl spojené i s určitým napětím, protože jsme jáhenské svěcení přijímali už po čtvrtém ročníku, a já měl neustále otevřenou otázku vojny. Nebylo jasné, jestli na tu vojnu půjdu nebo nepůjdu. Pan rektor Poul mi řekl: „Nemůžete být svěcen, protože máte před sebou ještě vojnu.“ Shodou šťastných náhod jsem však dostal právě v té

době odklad ze zdravotních důvodů, protože jsem měl žaludeční potíže a později jsem měl i žaludeční vřed. Ale dostal jsem odklad jen na rok. Tak Mons. Poul nakonec řekl: „No, tak když máte ten odklad, tak to můžete k jáhenskému svěcení jít.“ Takže jsem s ročníkem přijímal jáhenské svěcení, z čehož jsem měl velkou radost a celý rok jsem byl jáhnem jako všichni ostatní z našeho ročníku. Na konci pátého ročníku jsem šel k přezkoušení k doktorovi pro vojenské účely, zase jsem dostal odklad, takže jsem byl vysvěcen na kněze a rok nato potom, když jsem byl v Kolíně kaplanem, jsem nakonec dostal modrou knížku.

Světil vás biskup Tomášek?

Ano, světil. Vedle mě byl Kája Herbst. Bylo nás sedm za pražskou arcidiecézi, vedle mě, podle abecedy, že, B Baxant, H Herbst a tak dále. Naproti stálo sedm z hradecké diecéze a někdo, myslím, z litoměřické také. Vedle mě tedy stál Kája Herbst. A když jsme byli vysvěceni a stáli jsme tam, Kája mi něco řekl. Teď jsem mu to na biskupské konferenci připomenul: „Kájo, víš, co jsi mi tam tenkrát řekl, když jsme byli svěceni?“ On se jen tak culil. Tak já jsem mu říkal: „No, řekl jsi mně,“ protože jsme se dívali směrem k sakristii a tam je zповědnice vedle sakristie, „vidíš, už budeme moci zpovídat...“

Stáli tam i hradečtí světcenci, to znamená, že jste s Josefem Sochou byli rovněž svěceni?

Ano. A potom, jak to mívá pan biskup Tomášek ve zvyku, jeden z novosvěcenců uděloval panu biskupovi Tomáškovi novokněžské požehnání. Teď se to dělá tak, že všichni dávají požehnání najednou. No, tak kdo? No, tak se řeklo: „No, tak vy, pojďte.“ Tak já jsem tomu panu biskupovi Tomáškovi, jako za všechny ostatní, dával novokněžské požehnání. A mám někde také fotku, jak on, chudák, přede mnou klečí, a já stojím a dávám mu novokněžské požehnání.

Primice byla v Karlových Varech?

Primice byla hned den nato, v neděli, v chrámu svaté Máří Magdalény.

Co stálo na primičním obrázku?

Nic. Protože já jsem neměl a nemám rád nějaká motta. Takže tam nebylo vůbec nic a já jsem je podepisoval: P. Jan Baxant, 1973.

To jste se napsal, že?

Ano, měl jsem těch obrázků asi dva tisíce. Sehnal jsem je v NDR.

Máte bratra knězem. Následoval vás. Když už jste tedy šel za ty Vary, tak on se přidal, nebo jak to bylo?

Ne, on vždycky chtěl být knězem, tak šel prostě také. Ale doba byla taková, že nebyl přijat. On měl trochu zpoždění, je sice o dva a půl roku mladší než já, ale ve skutečnosti byl vysvěcen až šest let po mně, protože se napřed vyučil, potom dodělával průmyslovku a rok nebyl přijat, tak dělal kostelníka u Máří Magdalény. Vysvěcen byl v roce 1979...

(pokračování v příštím čísle časopisu)

S Mons. Janem Baxantem hovořil P. Stanislav Příbýl

Zprávy ze Svaté Hory

- ❑ V neděli 20. července, kdy jsme my, redemptoristé, slavili Slavnost Nejsvětějšího Vykupitele, byla mše svatá v 9.00 hodin přenášena Radiem Proglas.
- ❑ V sobotu 26. července odpoledne koncertoval na Svatohorském náměstí na svou mobilní zvonkohru holandský karillonér Boudewijn Zwart.

- ❑ Ve dnech 28. – 30. července se na Svaté Hoře uskutečnilo setkání mladých vietnamských katolíků. Několik stovek mladých lidí si postavilo tábor na louce pod Toufarovým křížem. Program obsahoval společné modlitby i zábavu.
- ❑ Ve čtvrtek 31. července se na olomouckém arcibiskupství konalo setkání osob, zodpovědných za objekty, které byly Českou biskupskou konferencí vybrány do projektu „Síť klášterů“. V tomto projektu Evropské unie se má rozdělit až 300.000.000,- Kč do osmi objektů. Svatá Hora je mezi nimi.
- ❑ V pátek 1. srpna jsme oslavili slavnost zakladatele redemptoristů, sv. Alfonsa z Liguori.
- ❑ Mše svatá v neděli 3. srpna v 9.00 hodin byla přenášena Českým rozhlasem 2 – stanicí Praha.
- ❑ V neděli 3. srpna v 10.30 hodin se konala již podvacáté pouť bavorských věřících z oblasti Freyung – Grafenau. Hlavním celebrantem byl pasovský emeritní biskup Franz Xaver Eder.
- ❑ Ve dnech 3. – 6. srpna se v bazilice konalo natáčení CD na nové chórové varhany. V podání varhaníků Jaroslava Tůmy a Karla Paukerta

vzniklo pozoruhodné dílo, které vyjde – jak doufáme – začátkem prosince v nakladatelství Arta.

- ❑ V neděli 10. srpna v 17.00 hodin se konal koncert na nové varhany. Pavel Šmolík přednesl s komorním orchestrem skladby pro varhany a smyčce.
- ❑ V pátek 15. srpna jsme oslavili slavnost Nanebevzetí Panny Marie.
- ❑ V sobotu 16. a v neděli 17. srpna se konala poutní slavnost Nanebevzetí Panny Marie. Mše svatá 17. srpna v 9.00 hodin byla přenášena Radiem Proglas.
- ❑ V pátek 5. září se konalo zasedání Nadačního fondu na Svatohorské schody a Matice Svatohorské.
- ❑ V sobotu 6. září v 9.00 hodin byla tradiční pouť bývalých svatohorských ministrantů, letos v největším počtu účastníků za poslední léta. Po mši svaté se ministranti sešli v refektáři proboštství k besedě a občerstvení.
- ❑ V neděli 14. září se – tak jako v mnoha jiných památkových objektech – konal Den evropského dědictví. Prohlídka Svaté Hory s průvodcem byla zdarma a byly zpřístupněny další prostory – letní kůr s výstavou a Mníšecká kaple s projekcí filmu o Svaté Hoře.
- ❑ V sobotu 20. září od 10 do 22 hodin se konala na Svaté Hoře historická slavnost, nazvaná „Příbramská svatohorská šalmaj“. Akce byla letos už podruhé. Polovina vybraného vstupného byla věnována na opravu Svatohorských schodů.
- ❑ V neděli 20. září byla mše svatá v 9.00 hodin přenášena Radiem Proglas.
- ❑ V sobotu 27. září se konala ve Staré Boleslavi Národní svatováclavská pouť. Při ní účinkoval Svatohorský chrámový sbor. Bohoslužba byla přenášena Českou televizí.

Opravy na Svaté Hoře

■ Před patnácti lety byly opraveny a otevřeny **Svatohorské schody**. Během doby se však na nich podepsal zub času a také vandalové. O jejich péči se stará Nadační fond. Nejkritičtějším místem je napojení schodů na areál Svaté Hory. Zde se střecha téměř dotýká země a je velmi poškozena. Do schodů zatékalo a na jednom místě dokonce hrozily zřícením. V říjnu byly konečně odstraněny příčiny tohoto stavu. Poté, co jsme získali stanovisko památkářů a archeologů, bylo stávající prostranství odkopáno a obnaženo zdivo schodů. Jaké bylo naše pře-

kvapení, když jsme zjistili, že byl krov prostě zakopán do země a zdivo bylo zčásti již zříceno. Nejprve byl pořízen výkop a do něho vloženy roury, které zajišťují odvod veškeré vody z dešťových svodů. Toto odvodnění ústí do starého barokního kamenného koryta, které potom vodu odvádí betonovým žlabem dál od stavby schodů. Následně byl opraven krov a zdivo schodů, znovu usazen kamenný schod do kaple sv. Máří Magdalény a nádvoří nově zadlážděno žulovými kostkami. Schody samy nevypadají

o nic lépe, ale prostranství mezi schody a kaplí svatě Máří Magdalény svítí novotou.

Celkové náklady na tuto opravu jsou 125.000,- Kč a byly hrazeny z prostředků Nadačního fondu na Svatohorské schody a zvelebení okolí.

■ V letošním roce pokračujeme v instalaci **kamerového systému** za 350.000,- Kč. Celková hodnota systému má dosáhnout necelých 3 milionů korun. Tato investice je dotována Ministerstvem kultury v rámci programu ochrany památkových objektů. My se na ní podílíme přibližně deseti procenty.

■ K 30. srpnu jsme ukončili **opravy**, které byly hrazeny z příspěvku Ministerstva financí a Ministerstva kultury ve výši 5.000.000,- Kč. Byly zrevidovány všechny **šindelové střechy** (zjistilo se, že valná většina z nich je ve velmi špatném stavu) a nejhorší plochy se opravily. Areál Svaté Hory byl **zaměřen digitálně** do nejmenších detailů. Byla zrestaurována **kamenná výzdoba Březnického portálu a vrata Březnické brány**. Novotou září i **dveře do kaple sv. Máří Magdalény**. Na proboštství byla zrestaurována jedna **reprezentační místnost**.

■ Další opravou v areálu Svaté Hory byla **rekonstrukce kopule studánky** v hodnotě přibližně 240.000,- Kč. Studánka je staticky zajištěna, krov byl ošetřen proti plísní a dřevokaznému hmyzu. Byla položena nová střecha z modřínového šindele, natřeného na barvu palisandru. Na vrcholu kopule září zrestaurovaný monogram Panny Marie stojící na měděné

makovici. Tuto práci provedla jako sponzorský dar firma Distav, s.r.o. Srdečně děkujeme. V příštím roce bychom rádi pokračovali z dotace Středočeského kraje na opravě interiéru studánky.

■ Na horním ambitu **byly zrestaurovány tři sochy** na západní straně. Jedná se o sochy dvou jezuitských mučedníků sv. Pavla Mikiho a Jakuba Kassaie a dále o sochu anděla s loutnou.

■ Na počátku podzimu byly také **zahlazeny škody způsobené vichřicí** v lednu 2007. Byly opraveny a zrestaurovány sochy sv. Jana Nepomuckého a jednoho anděla na balustrádě severní části ambitu, opravena střecha na zvonici a znovu vztyčena pozlacená mariánská korouhev na hlavní věži baziliky, která nyní do daleka září. Montáž korouhve byla husarským kouskem horolezců, kteří pomocí soustavy žebříků a lan vynesli metr vysokou korouhev na věž a tam ji usadili.

■ V letošním roce nás ještě čeká **výměna oken** na proboštství v hodnotě 2.500.000,- Kč. Akce bude financována z prostředků Ministerstva financí a Ministerstva kultury.

■ Do budoucna usilujeme o **generální rekonstrukci exteriéru Svaté Hory**. Podali jsme žádost o dotaci v projektu PZAD (Program záchrany architektonického dědictví). Oprava je rozvržena na 10 let a vyčíslena na 104.600.000,- Kč. Není však zdaleka jasné, jak tuto astronomickou sumu získáme.

■ Další vizí je **rekonstrukce a případná přístavba Exercičního domu**. Ani zde se neobejdeme bez dotací. Rovněž tato akce by se pohybovala v řádech desítek milionů korun. Pracujeme na tom, abychom získali dotaci Evropské unie a další granty, které by zabezpečily důstojné ubytování, stravování a konání nejrůznějších akcí v Exercičním domě. Pro realizaci tohoto projektu již existuje předběžný investiční záměr. V srpnu nás navštívila komise České biskupské konference. V ideálním případě bychom mohli dostat z projektu EU „Síť klášterů“ až 70.000.000,- Kč.

Prosím Vás o pomoc Vašemu poutnímu místu. Konto na opravy je 35-520395309/0800, konto na běžné potřeby a provoz Svaté Hory je 520395309/0800 u České spořitelny Příbram. Nyní můžete přispívat i platební kartou přes portál na www.svata-hora.cz.

Za dobrodince se denně modlíme a v pátek v 7.00 hodin je za ně sloužena mše svatá.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Okénko Matice Svatohorské

Matice Svatohorská v současné době realizuje několik projektů.

Velké varhany

Velké varhany jsou určeny pro západní kůr v bazilice. Nástroj bude mít 3 manuály a pedál, 30 rejstříků a 1872 píšťal. Varhany by kromě doprovodu liturgie měly být určeny především pro interpretaci děl barokní hudby a raného romantismu. Nástroj bude stavět Vladimír Šlajch. Náklady na stavbu nástroje a další doprovodné práce budou činit cca 15.000.000 Kč (včetně DPH).

Z dosud získaných finančních prostředků bylo objednáno zhotovení píšťal pro 4 jazykové rejstříky (celkem 192 píšťal). Ty byly v říjnu tohoto roku vyrobeny.

Byly také vydány letáky (v češtině, angličtině a němčině) o stavbě velkých varhan pro Svatou Horu, které jsou k dispozici v předsíni baziliky a ve Svatohorském poutním muzeu.

V srpnu proběhlo nahrávání skladeb hraných na chórové varhany v podání předního českého varhaníka Jaroslava Tůmy a amerického varhaníka českého původu Karla Paukerta. Prostředky získané z prodeje CD s touto nahrávkou, jehož vydání se v těchto dnech připravuje, budou určeny právě na realizaci stavby varhan velkých.

Ekologické vytápění proboštství a kláštera na Svaté Hoře

Vzhledem k nutnosti výměny některých dosluhujících kotlů bylo ve spolupráci s firmou Verner instalováno ekologické vytápění (na biomasu - peletky) prostor proboštství a kláštera. Matice Svatohorská se rozhodla financovat 10% podíl na získané dotaci ve výši cca 2 miliony korun, tj. cca 200.000 Kč.

Zpřístupnění zvonice na Svaté Hoře

Na podzim 2008 a na jaře 2009 by se měly začít upravovat prostory zvonice tak, aby byly od nadcházející sezóny zpřístupněny návštěvníkům Svaté Hory. Náklady včetně projektových prací činí cca 220.000 Kč. Kromě vzácných svatohorských zvonů nabízí zvonice pěkný výhled do okolí.

Projekty Matice Svatohorské můžete podpořit svým darem, odečitatelným od základu daně. Svůj dar můžete poukázat na číslo účtu na varhany: 19-523967309/0800, na ostatní projekty: 523967309/0800, zaslat na adresu Matice Svatohorská, Svatá Hora 591, 261 80 Příbram, nebo osobně složit v sakristii na Svaté Hoře. Za dobrodince je sloužena každý pátek v 7.00 hodin v bazilice mše svatá. Svaté Hoře můžete rovněž pomáhat svým členstvím v Matici Svatohorské. Přihláška je k vyžádání na výše uvedené adrese Matice, telefon: +420 318 429 939, e-mail: matice@svata-hora.cz.

Jana Hovorková

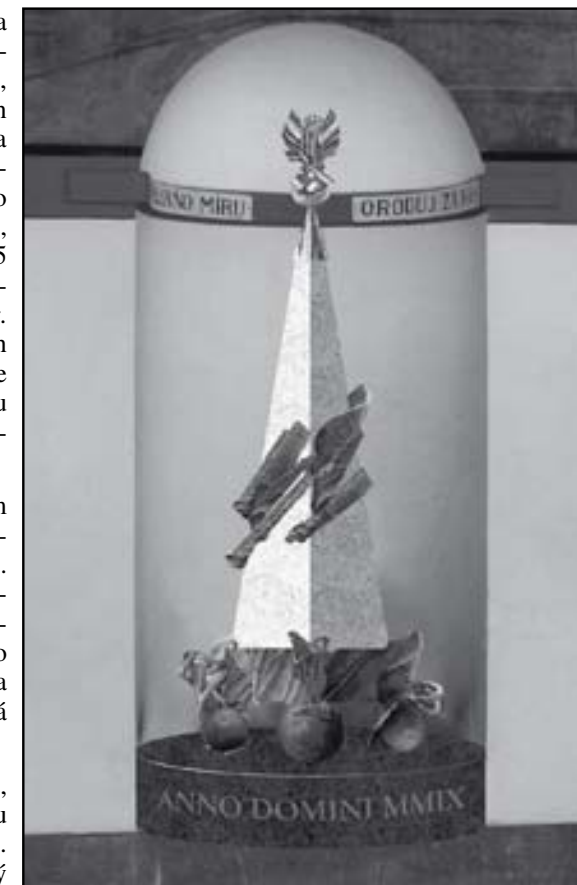
POMNÍK NA PAMÁTKU ZEMŘELÝCH OBYVATEL Z VALLE DI LEDRO BĚHEM VYHNANSTVÍ V ČECHÁCH 1915 – 1919

Na konci června letošního roku navštívili zástupci Svaté Hory italské Valle di Ledro, odkud byli během 1. světové války jeho obyvatelé vysídleni do Čech a na Moravu. Pro tyto exulanty rozptýlené po různých městech a vesničkách byla Svatá Hora místem, kde se při významných církevních svátcích a v rámci poutí organizovaných italskými kněžími setkávali, společně se modlili a sdělovali si své radosti i strasti. Podle dochovaných dokumentů 439 ledrenských obyvatel během pobytu u nás zemřelo. Byli zpravidla pochováni na místních hřbitovech. Na některých z nich jsou dodnes dochovány náhrobky. Ačkoli žili a zemřeli v různých částech naší země, setkávali se s Bohem a s krajany na Svaté Hoře. Tak se zrodila myšlenka postavit na Svaté Hoře na památku ledrenských vysídlelců, kteří zemřeli v českém exilu, malý pomník.

Po dohodě P. Stanislava Přibyla a pana Giuliana Pellegrini, prezidenta Svazu obcí Valle di Ledro, byl pro zhotovení pomníku vybrán akademický sochař Otmar Oliva z Velehradu. Otmar Oliva je autorem nových součástí liturgického prostoru ve svatohorské bazilice, které byly posvěceny v srpnu 2005 při příležitosti 100. výročí povýšení Svaté Hory na baziliku minor. Kromě svých jiných významných děl vytvořil Otmar Oliva pro papeže Jana Pavla II. trůn, oltář, kropenku a ambon pro kapli Redemptoris Mater ve Vatikánu.

Pomník bude umístěn v jednom z výklenků v jižní části svatohorských ambitů, vedle Pražské kaple. Jedná se o výklenek nejbližší hlavnímu vstupu, tedy Pražské bráně. Výklenek je okamžitě viditelný vpravo po vstupu do areálu. Původně byla ve výklenku umístěna zřejmě nějaká socha. Nyní je výklenek prázdný.

Tvar pomníku odpovídá, lze říci, tradičnímu nebo dosti běžnému tvaru různých italských pomníků. Pomník bude mít tedy jehlanovitý

tvar. Pokud jde o materiál, je potřeba vzít v úvahu klimatické podmínky a skutečnost, že pomník se bude nacházet na místě pouze zčásti uzavřeném. Proto byla pro pomník vybrána žula, doplňky budou bronzové. Bude použita jak žula bílá, tak červená. Bronzové části budou patinované na antickou zeleně. Bronzové části se nejprve vymodelují v měřítku 1:1 a odlijí se do bronzu metodou lití na ztracený vosk. Barevně bude pomník odpovídat barvám italské vlajky. Podstavec bude červený, jehlanovitá část bílá a bronzové části dozelená. Na podstavci bude latinsky napsáno: ANNO DOMINI MMIX, tj. Léta Páně 2009. Nápis bude pozlacený. Na stuze uprostřed pomníku bude jak italský, tak český nápis: A PERENNE MEMORIA DEI LEDRENSI MORTI NELL'ESODO IN BOEMIA 1915-1919 POSE LA VALLE DI LEDRO. NA VĚČNOU PAMÁTKU ZEMŘELÝCH OBYVATEL VALLE DI LEDRO BĚHEM VYHNANSTVÍ V ČECHÁCH 1915-1919 VĚNUJE VALLE DI LEDRO. Pomník bude završen svatováclavskou orlicí, což je také znak Tridentstva. Orlice bude pozlacená. Zároveň se jedná o symbol spojující Tridentstvo a Čechy.

V sobotu 4. října 2008 navštívil Giuliano Pellegrini s doprovodem Svatou Horu. Všichni byli na Svaté Hoře poprvé a znali toto poutní místo pouze z vyprávění svých předků a ze starých fotografií. Velmi obdivovali jeho krásu a působivost. Giuliano Pellegrini se správcem Svaté Hory P. Přibylem kromě jiného upřesňovali detaily týkající se zhotovení pomníku a jeho slavnostního odhalení. Pomník bude odhalen v rámci slavnosti Korunovace v neděli 21. června 2009. Při této příležitosti by se Korunovace měli účastnit významní církevní i světské představitelé Tridentstva a asi čtyři sta Italů z Valle di Ledra.

Jana Hovorková

Natáčení CD „Nové chórové varhany na Svaté Hoře“

V průběhu několika srpnových večerů jste při procházce po Svaté Hoře mohli zaznamenat, že okna svatohorské baziliky jsou osvětlena hluboko do noci. Nebylo to chybou kostelníka, v této době totiž proběhlo studiové nahrávání nových svatohorských chórových varhan. Pořízení nahrávky v provozně tak exponovaném prostoru, jakým je svatohorský chrám, je totiž možné opravdu jen v noci. Odměnou za neobvyklý čas nahrávacích frekvencí bylo absolutní „svatohorské“ ticho, které bychom např. v pražských kostelích jen těžko hledali a jež bylo kvitováno jak mistrem zvuku Alešem Dvořákem, tak i oběma interprety – Jaroslavem Tůmou a Karlem Paukertem. Ostatně prostory svatohorské baziliky pro něj nebyly ničím novým, se Svatohorským chrámovým sborem i s Jaroslavem Tůmou zde pořídil již dříve několik nahrávek.

Protože o svatohorských varhanách i jejich technickém řešení a umělecké stránce bylo na těchto stránkách již mnoho napsáno, připomenu pouze, že nástroj je řešen unikátním způsobem, který umožňuje mimo jiné rozdělit jej na dva samostatné varhanní positivity. A právě tato možnost souhry „dvou varhan“ byla hlavním mottem při tvorbě dramaturgie nového CD. Technická a organizační stránka nahrávání díky tomu však nebyla nijak jednoduchá. Kromě již zmíněných neobvyklých nočních frekvencí byla jistou komplikací

nutnost častého rozebírání a sestavování varhan. Zatímco v noci pro potřeby nahrávání bylo nutno varhany rozdělit na dva nástroje, stojící na opačných stranách presbytáře, během dne musel být liturgický prostor uspořádán obvyklým způsobem, tedy jedny varhany a žádné mikrofony. Protože nahrávání bez cvičení není možné ani u takových kapacit, jakými jsou oba interpreti – Karel Paukert a Jaroslav Tůma, byla nutná další manipulace s varhanami ještě během dne. Dohled nad kvalitním laděním nástroje zajišťoval jeho stavitel, varhanář Vladimír Šlajch. Jako technické zázemí byla zvolena kaple sv. Ignáce: zde byla hudební režie a během dne pak rovněž zázemí pro uložení mikrofonů. Druhým operačním stanovištěm byl farní sál, disponující v nočních hodinách hojně využívaným kávovarem.

V prvních dvou večerech se pořizovaly záznamy skladeb pro dva klávesové nástroje – od autorů renesančních (Aurelio Bonelli) až po hudbu pozdně barokní (Johann Ludwig Krebs). Při třetí frekvenci byly varhany již opět „jedním“ nástrojem se dvěma manuály. Byla pořízena nahrávka velmi zajímavé

Varhanní virtuoz Karel Paukert při natáčení

raně romantické čtyřruční kompozice Ernsta Friedricha Gaeblera a rovněž záznam společné improvizace obou interpretů, které odhalily netušené zvukové možnosti nástroje.

Doufáme, že se v příštím čísle časopisu dočkáte překvapení souvisejícího s touto nahrávkou. Ale zatím musíme být tajemní.

Pavel Šmolík

Dobrá kniha

Luigi Padovese: Malé rozhovory svatých

Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2008

Knížku, kterou vám dnes, milí čtenáři, představím, jsem si zamiloval na první přečtení. Cestovala se mnou dokonce do Ugandy a nazpět. Bylo krásné si ji číst v letadle, rozjímat o slovech Otců pouště a tu a tam vyhlédnout z okna letadla a vidět pod sebou nesmírnou plochu Sahary.

Když jsem knížku bral poprvé do rukou a přečetl jsem si, že jde o rozhovory soch na kolonádě Svatopetrského náměstí, měl jsem dojem, že se pouštím do čtení beletrie. Ale není tomu tak. Je to hluboká duchovní kniha.

Autor, biskup Luigi Padovese, apoštolský vikář Anatólie v Turecku, je mi blízký nejen touto svou knihou, ale také tím, že studoval „redemptoristickou vysokou školu“ – Alfonsianum v Římě.

Kniha je vlastně sestavena z myšlenek svatých, jejichž sochy se nacházejí v galerii plastiky na Svatopetrském náměstí. Kniha vychází z okamžiku, kdy papež blahé paměti Jan Pavel II. mluvil na Svatopetrském náměstí 1. ledna 2000 o svatosti. Kamenní svatí v noci obživnou a navazují na papežovu řeč.

V knize se dovíme nejen o jejich osudech, ale především o jejich pohledu na svět. Často se ptáme, co je to vlastně svatost. Víme, že jako křesťané jsme ke svatosti, čili ke schopnosti přebývat v Boží blízkosti a v jeho slávě, stvoření a povolání, ba dokonce předurčení, ale nakonec o ní smýšlíme jako o vlastnosti „vyvolených“, ke kterým rozhodně nepatříme, protože jsme si až příliš vědomi své ubohosti. Obživlé sochy nás vyvádějí z omylu.

Kniha je natolik myšlenkově bohatá, že se až zdráhám z ní citovat, protože by si zasloužila citovat od začátku do konce, a to jednak překračuje rámec tohoto článku a jednak by to bylo proti autorským právům.

Přece však se o to pokusím. Na otázku po tom, co je to vlastně svatost, nám odpovídá například kapitola devátá. V ní diskutuje svatá Kateřina Sienská se svatým Tomášem Akvinským. Kateřina říká: „*Bůh... do každé bytosti vtiskl nekonečnou touhu, nezměrnou žízeň po NĚm, neboť On člověka neodolatelně přitahuje, tak jako magnet železo. V nitru nosíme úzkost, nepokoj, hlad a žízeň, které nikdo a nic nedokáže uklidnit. Všichni to cítíme, ale ne každý ví, odkud tento nepokoj pochází. Je třeba, aby to někdo rozluštil a pojmenoval, protože v tom je skryt zdroj života, který se ale kdykoli může změnit v smrt...*“ (s. 55) Tomáš pokračuje: „*Musím... bohužel konstatovat, že v dnešní společnosti – v níž panuje hodnotový polyteismus, jenž by byl za pých časů naprosto nepřijatelný – je člověk, pokud jde o jeho vlastní identitu, velmi často klamán. Všechno posuzuje pohledem těla nebo rozumu..., ale zapomíná, že k správnému vidění je potřeba ještě třetího oka... oka víry... Kráčíme-li touto cestou... vytváří se v nás ‚vnitřní nebo existenciální prázdnota‘, jež nemůže být vyplněna ničím. Průmyslově vyspělá společnost dnešní Evropy... usiluje v neztenčené intenzitě o uspokojení všech svých potřeb, a vytváří si další potřeby, aby je*

mohla uspokojit. Specificky lidská potřeba smyslu přitom zůstává nepovšimnuta. Nekonečná touha po radosti tak vyznívá do prázdna...“ (s. 58 – 59) a dále dodává: „*Není-li možné žízeň, kterou v sobě stvoření nosí, plně nasytit nikým a ničím pozemským, pak je třeba jít dál, za to, co je stvořeno... Vy stejně jako já zakoušíte, jak je život v dokonalé shodě s poslední touhou, již je Bůh... A k tomu je třeba přivádět muže a ženy, aby se nedali zaslepit a nezaměňovali stvořené za Stvořitele, část za celek, časné za věčné*“ (s. 60).

Pár dní po té, co jsem knížku přečetl, nás zastihla radostná zpráva o jmenování nového litoměřického biskupa. A tak jsem se ke knize vrátil a našel si znovu, „*co svým dnešním spoluobratřím vzkazují svatí biskupové*“ (s. 87 – 93). Jeden ze světců, kteří zastávali za svého života na zemi biskupský úřad, Jan Zlatoústý, vzkázal následující: „*Moje počáteční slova by byla útěšná. Vim totiž dobře, jak jsme jako představitelé společenství církve středem pozornosti i terčem kritiky, poněvadž nežijeme v ústraní, jež by naše limity zakrývalo... Problém je totiž v tom..., že nás každý chce soudit ne jako lidi z masa a kostí, ale jako anděly odolné vůči jakékoli slabosti... Jsme nuceni skládat účty z pouhého pohledu našich očí... Jde to tak daleko, že hodnotí tón našeho hlasu, výraz v obličejí, intenzitu úsměvu... Jen málokdo se odváží upozornit nás na chyby, zato mnozí považují za svou povinnost nás kritizovat... Poté, co nás vyzdvihli na biskupský stolec a hluk oslav dozní, stává se náš život neustálým zápasem, v němž nás neochrání ani titul, ani naše přední postavení, ani zláčený kříž, ani biskupský prsten. Jsme vystaveni všem a všemu...*“ (s. 87 – 88) A Řehoř Naziánský pokračuje svou řečí, která vrcholí prosbou: „*Prosím vás, abyste neztráceli ze zřetele kontemplativní rozměr své služby! On je zárukou toho, že se neztratíte v moři úkolů, jež by vás mohly svázat natolik, že by se vám ztratil z očí pravý cíl vaší služby*“ (s. 90). Nakonec jsem knihu koupil a novému biskupovi ji věnoval. Věřím, že mu bude k potěše i k užtku.

Ale kniha nemluví jen o biskupech. Každý si v ní můžeme najít něco pro sebe. Svatí na Svatopetrském náměstí dávno znovu „zkameněli“, ale po přečtení této knihy zůstávají živí v našich srdcích a s nimi i povolání ke svatosti, které není sázkou do loterie, ale dosažitelnou skutečností. Stačí naplnit slova jednoho lidového přísloví: „Člověče, přičiň se, a Pán Bůh ti pomůže.“

Knihu si můžete objednat buď přímo v Karmelitánském nakladatelství na www.ikarmel.cz, nebo v internetovém obchodě na Svaté Hoře <http://shop.svataha-hora.cz>. K dostání je rovněž v prodejně knih a poutního zboží na Svaté Hoře.

P. Stanislav Příbýl

Rozjímavá modlitba v praxi

Láska k Bohu - skutečnost či přetvářka?

Rozjímavá modlitba nemusí být záležitostí nějakého dlouhého přemítání o sobě. Více se zaměřuje na naslouchání Bohu a až pak se ptáme sami sebe, jak souvisí náš život s objevenou pravdou evangelia. Sjedením Božích plánů s naším životem se vytváří pravdivost křesťanského života.

Zamyslíme se dnes nad skutečností opravdové lásky k Bohu. Co o tom říká Ježíš? Lidé totiž svoji lásku k Bohu často chápou pouze podle pocitů, které mají při modlitbě, nebo podle nálad a svých představ. Ježíš nás svým slovem i příkladem učí, jak můžeme v lásce k Bohu skutečně růst.

Aby rozjímání mělo alespoň nějaký účinek na náš život, potřebujeme zvláštní dary Ducha svatého – dar poznání, rozumu a rady. Proto se obvykle na začátku každého rozjímání doporučuje poprosit o světlo Ducha svatého, aby nás vedl svou přítomností a vložil do našeho srdce moudrost. Můžeme se pomodlit následující modlitbu, případně poprosit vlastními slovy:

„Duchu svatý, prosím přijď, ať mě pronikne Tvoje moudrost, která mi vloží do srdce slovo života. Dej, ať Ježíšovo slovo přijmu a celým srdcem zachovávám. Amen.“

Nyní můžeme přistoupit k samotnému čtení a naslouchání Božího slova. Podněty k rozjímání hledáme z krátkého úryvku evangelia, který si vybíráme podle určitého celku. Někdy to může být jedno podobenství nebo jedno téma, o kterém Ježíš mluví. Text čteme pozorně a je dobré si ho projít i několikrát. Zároveň se snažíme objevit souvislost evangelia s naším životem. Můžeme tedy zachytit to nejdůležitější, co nám chce Ježíš sdělit. Velkou pomocí ke správnému pochopení smyslu Božího slova je postupné objevení souvislostí daného textu s jinými místy Písma svatého. Nemusíme však tato propojení hledat křečovitě. Po nějakém čase pravidelného rozjímání totiž zjistíme, že související místa na dané téma nás napadají sama od sebe. To už je práce Ducha svatého.

Nyní se tedy už zaměříme na konkrétní text, kterým bude například tento úryvek z Janova evangelia:

„Ježíš řekl svým učedníkům: ‚Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.‘ Zeptal se ho Juda - ne ten Iškarjotský: ‚Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, a světu ne?‘ Ježíš mu odpověděl: ‚Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova. A přece slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já.‘“ (Jan 14,21-26).

V úryvku evangelia podle Jana Ježíš říká, co to znamená milovat Boha a jak Bůh tuto lásku vnímá. Něžné slovo vyslovené Bohu bez propojení života s Božím přáním je jednou z forem přetvářky a ve své podstatě zeje prázdnotou. Ježíš se mnohokrát vyjádřil o pravé zbožnosti. Jednou řekl: *„Ne každý, kdo mi říká, ‚Pane, Pane‘, vejde do*

království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“ (Mt 7,21). Zřetelně tak naznačil, jakým směrem se má ubírat náš duchovní život.

„Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje“ – „Mít“ Boží Slovo znamená, že ono se stává součástí našeho života, zdrojem myšlenek a všech plánů. Z Božího Slova vychází náš pohled na svět. S Božím přáním člověk konfrontuje své představy, názory a přesvědčení a také názory lidí kolem – přičemž se přiklání k tomu, co si přeje Bůh.

Nyní by měla následovat chvíle ticha... Zastavme se u svého vlastního života a připomeňme si, kdy naposledy jsme něco plánovali doopravdy s Bohem. Dále – co máme v plánu a o čem si tedy s Bohem promluvíme za okamžik v důvěrném rozhovoru. Mohou to být události dnešního dne, ale také naše sny, které postupně chceme uskutečnit a které zabírají větší úsek našeho života.

Zachovávat Boží Slovo nejprve znamená jej poznat, chtít vnímat, přijmout za své. S tím souvisí pravidelná denní modlitba. Kolikrát se divíme, že nás v kolotoči běžného dne zachvacuje temná prázdnota, jsme zasaženi vnitřním i vnějším stresem a velkým nepokojem srdce. Modlitba připravuje čin. Z našeho setkání s Bohem pramení vědomí jeho lásky a nasycení naší duše jistotou, že jsme dokonale milováni někým, kdo si nás váží. Ve chvíli ticha se zkusme odevzdat skutečnosti a pravdě, že tady a teď je přítomen ten, který nás stvořil, který nás zná a přijímá nás právě takové, jací jsme. Zároveň nám chce dát možnost se rozvíjet a růst.

Pravá láska k Bohu se pozná podle úplného ztotožnění se s tím, co si Bůh v našem životě přeje. Sjedení skrze čin, skutek. V tomto světě se tak jasně stavíme na stranu Ježíše Krista. Skrze toto sjedení Božího přání a našeho uskutečňování Božího plánu se stáváme „nápadnými“. Totiž my už nechceme žít podle našich představ, ani podle názorů a morálky společnosti kolem nás. Opravdoví křesťané svými postoji „dráždí“ svět svým dobrem a kulturou života. Opět můžeme využít moment ticha a zamyslet se, v čem bychom se měli lišit svým chováním od způsobu života „lidí tohoto světa“.

„Toho (kdo zachovává moje přikázání) bude Otec milovat a také já ho budu milovat a dám se mu poznat...“

Tady Ježíš nechce říci, že jeho prvotní láska k nám je podmíněná tím, co „odfungujeme“. Vždyť Bůh si nás zamiloval a zemřel za nás, když my jsme byli ještě v otroctví hříchu a naší vlastní temnoty. Až tehdy, když Boha opravdu přijmeme, může se naplno rozvinout láska, protože až tehdy je vzájemná. Takovému člověku se Bůh rád otvírá a víc se mu dává poznávat.

Na druhé straně jsou lidé, kteří neustále a vytrvale jemný Boží hlas ignorují a to, co si Bůh přeje, nepřijímají. Vytrvale se vyhýbají jeho přáním svým sobeckým chováním a myšlením. Navenek mohou chodit do kostela, dokonce přijímat svátosti a vytvářet si pocit, že je všechno v pořádku. V podstatě však u nich nedochází k setkání. Takoví lidé nemohou poznávat Boha, i když on po tom touží. Oni sami se před Bohem zavírají do svých egoismů... Ve chvíli ticha pojmenujme oblasti a tajná zákoutí našeho srdce, kam jsme Boha ještě nepozvali. A pokud něco takového objevíme, nabídněme Bohu exkurzi do těchto potměšilých míst.

Pokud se před Bohem upřímně snažíme uvést jeho Slovo do našeho života, rád uslyší i něžné slovo z našich úst. Modlitba plná odhodlání, nebo něhy, případně jiného citu, který odpovídá naší povaze, už nebude přetvářka, ale výraz lásky a snahy se s Bohem ještě více sblížit. Tedy, každý z nás mu řekněme dobré slovo, poděkujeme mu vlastními slovy, oslovme ho s úctou a poprosme o to všechno, co nám leží na srdci. Naše modlitba přece nemusí být „suchá“ a bez citu. Ať je prokáná vroucností, něžností a citem vždy, když v nás bude odhodlání učinit všechno, co si Bůh přeje.

P. Josef Michalčík, CSsR

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2008

Podobně jako v roce 2007 jsme se i pro tento rok rozhodli nerozlišovat kurzy podle skupin exercitantů, ale tematicky. Všechny uvedené kurzy, pokud není výslovně napsáno, pro koho jsou určeny, jsou zaměřeny všeobecně pro muže i ženy, manžele i svobodné, staré i mladé.

- 9. 11. – 15. 11. Exercicie pro kněze - Mons. Michael Slavík
- 16. 11. – 22. 11. „Exercicie podle sv. Ignáce z Loyoly“ (exercicie pro kněze) - P. František Hylmar, SJ
- 30. 11. – 4. 12. Exercicie Arcidiecézní charity Praha
- 8. 12. – 10. 12. „Proč vztahy tolik bolí?“ - P. Petr Beneš, CSsR
- 11. 12. – 14. 12. „Proč vztahy tolik bolí?“ - P. Petr Beneš, CSsR

Začátek exercicií je první uvedený den v 18.00 hodin. Náklady na jednotlivé kurzy jsou uvedeny na internetu. **Přihlášky jen písemně:** Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí Panny Marie Příbram – Svatá Hora, Exerciční dům, 261 80 Příbram II/591, e-mailem: ex.dum@svata-hora.cz nebo vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>.

Významné akce a poutě

1. 11. **Slavnost všech svatých.** Mše svaté v 6.00, 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00 hodin
2. 11. **Vzpomínka na všechny věrné zemřelé.** Mše svaté v 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin, řeckokatolická svatá liturgie ve 12.00 hodin, nešpory v 16.15 hodin. Po mši svaté v 9 hodin následuje pobožnost v Dušičkové kapli.
23. 11. **Slavnost Ježíše Krista Krále.** Mše svaté v 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin, řeckokatolická svatá liturgie ve 12.00 hodin, od 13.30 do 15.30 hodin adorace před Nejsvětější svátostí oltářní, nešpory v 16.15 hodin
30. 11. **1. neděle adventní**
6. 12. V 6.00 hodin ranní **rorátní mše**
8. 12. **Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu.** Mše svaté v 6.00, 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00 hodin
13. 12. V 6.00 hodin ranní **rorátní mše**
20. 12. V 6.00 hodin ranní **rorátní mše**
24. 12. **Štědrý den.** V 6.00 hodin ranní rorátní mše. Štědrovečerní mše v 16.00 hodin
25. 12. **Boží hod vánoční.** Mše svaté v 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin
26. 12. **Svátek svatého Štěpána.** Mše svaté v 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin
28. 12. **Svátek Svaté rodiny**
31. 12. Ve 22.30 hodin mše svatá na **závěr občanského roku**
1. 1. **Slavnost Matky Boží, Panny Marie.** Mše svaté v 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin

Hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

2. 11.	9.00	František Xaver Thuri: Requiem; řídí sám autor
15. 11.	18.00	Koncert „Stabat mater“ (Radek Rejšek: Stabat mater - světová premiéra)
23. 11.	9.00	Jiří Bříza: Mešní proprium
19. 12.	16.00	Vernisáž výstavy betlémských. Při vernisáži vystoupí skupina Salamandr.
20. 12. – 4. 1.		Výstava betlémských. Je otevřena denně od 10.00 do 16.00 hodin v Mníšecké kapli a Svatohorském poutním muzeu.
23. 12.	18.00	Přinesení betlémského světla
24. 12.	16.00	Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční
25. 12.	9.00	Johann Zechner: Orgelsolomesse
26. 12.	16.30	Vánoční koncert Svatohorského chrámového sboru

Bohoslužby na Svaté Hoře

Neděle:	6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin	Mše svaté
	12.00 hodin	Řeckokatolická svatá liturgie
	15.00 hodin	Modlitba posvátného růžence
	16.15 hodin	Zpívané nešpory
Pondělí - sobota:	6.00, 7.00, 9.00 a 17.00 hodin	Mše svaté
	16.30 hodin	Modlitba posvátného růžence
Svátnost smíření:	Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mší svatou, na požádání kdykoli.	
Svátnost křtu:	Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.	
Svátnost manželství:	Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.	

- Ve středu** od 18.00 hodin je ve farním sále katechismus pro dospělé.
Ve čtvrtek po odpolední mši svaté je adorace.
V pátek v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
V sobotu po mši svaté v 9.00 hodin je mariánská pobožnost s přednesením zaslaných proseb. Prosbu můžete zasílat na adresu prosba@svata-hora.cz, vyplnit formulář na <http://www.svata-hora.cz> nebo zaslat poštou.
V sobotu po mši svaté v 9.00 hodin se ve farním sále koná setkání ministrantů. Kontakt: ministranti@svata-hora.cz
V postní době je křížová cesta v pátek od 16.30 hodin a v neděli od 15.00 hodin.
V květnu po odpolední mši svaté je denně kromě čtvrtku a neděle májová pobožnost.
3. neděle v měsíci přenáší mši svatou v 9.00 hodin Radio Proglas.

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí - pátek: 9.00 - 12.00 hodin; 13.00 - 15.30 hodin

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje:	Sacromontana, s.r.o., IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261	Otevírací doba prodejny:	
Odp. osoba:	Martina Jechortová	po - so:	I. - III.: 10 - 15 hodin IV. - V.: 9 - 16 hodin VI. - VIII.: 9 - 17 hodin IX. - X.: 9 - 16 hodin XI. - XII.: 10 - 15 hodin
Tel.:	+420 318 429 943, +420 731 619 800	ne:	I. - XII.: 9 - 17 hodin
Fax:	+420 318 429 934		
E-mail:	prohlidka@svata-hora.cz		
E-shop:	http://shop.svata-hora.cz		

Expozice Svatohorského poutního muzea:

Ke zhlédnutí v otevírací době prodejny. Vstupné: 10 Kč, v rámci prohlídky zdarma

Průvodcovská služba:

Prohlídka areálu Svaté Hory včetně návštěvy uzavřených prostor s výkladem. V. - IX. v otevírací době expozice a prodejny, IV. a X. o víkendech. Poslední prohlídka začíná hodinu před zavírací dobou. V jiných případech je možné zajistit prohlídku po předchozí domluvě. Prohlídku větších skupin a cizojazyčnou prohlídku (německy, anglicky, italsky, rusky) je nutné objednat písemně, e-mailem nebo faxem.

Prohlídka v češtině: 50 Kč / 30 Kč, rodinné vstupné: 130 Kč, cizojazyčný výklad: 70 Kč / 50 Kč, děti do 6 let zdarma

"Svatá Hora v čase i nad časem": zahrnuje projekci filmu o Svaté Hoře v Míšecké kapli, prohlídku stálé výstavy na letním kůru a návštěvu Svatohorského poutního muzea. - Vstupné 50,- Kč / 30,- Kč.

Svatohorská Medovina

Dávno i dnes - po všechny naše dny

Medovina nás provází od pradávna.

Patří mezi jedny z nejjednodušších alkoholických nápojů a přesto z nejlhodnějších a nejlepších. Základem je med, voda a kvasinky. To je pravá a původní medovina. Pro další vylepšení a zjemnění chuti se přidávají i bylinky a koření. Výsledkem je tedy jemná bylinná přírodní medovina výjimečně lahodné chuti.

Jemný bylinný odstín medovině dodává výrazně aromatický květ černého bezu sbíraný právě na Svaté Hoře.

Naše Svatohorská medovina je zcela přírodní, bez přídavků jakýchkoliv kyselin, aromat, kulérů či stabilizátorů.

Do Svatohorské medoviny můžete bez obav přidat na doslazení med, pro ochucení citron, skořici, hřebíček.

Medovina je archivní, s neomezenou trvanlivostí.

Kontakt:

Průvodcovská služba, Svatohorské poutní muzeum a prodejna knih a poutního zboží
 Svatá Hora 591, 261 80 Příbram
 tel.: +420 318 429 943, +420 731 619 800
 e-mail: prohlidka@svata-hora.cz

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II - 591, tel. 318 429 930, fax 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu - dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Stanislav Příbyl. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
 Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

**Nauč nás počítat naše dny, ať dojdeme
moudrosti srdce.**

Žalm 89, 12